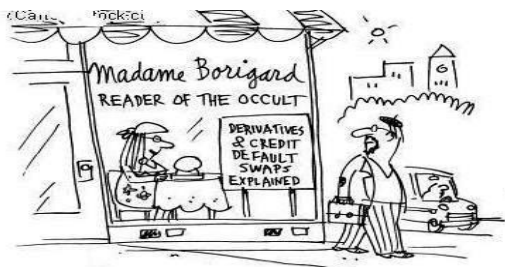

Risker med komplexa produkter!

Att äga komplexa produkter kan vara som Mark Twain sa: *en man som försöker dra hem en katt i svansen kommer lära sig en läxa som man aldrig kan lära sig på ett annat sätt!* För båda parterna i det ekonomiska systemet är ofta många komplexa produkter en tidsinställd BOMB. Mängden komplexa produkter är bara begränsad av "only by the imagination of man or sometimes madmen". *Investerum vill vara en kanariefågel i en kolgruva; vi sjunger en varningens sång om alla dessa farliga produkter. Obs! Alla värdepapper etc kan vara bra och dåliga, det gäller att hantera dem rätt.*

Lehman, Bearsterns, HQ, och tusentals andra banker, fonder, noterade bolag, miljoner privatpersoner etc har kollapsat tack vare alla dessa spekulationer i olika derivat med mera. Varför är det så många personer, även högutbildade personer med högt IQ och med mycket pengar etc, som gör bort sig så ofta? Jo, de är utanför sin cirkel av kompetens och har för dålig säkerhetsmarginal. De chansar!

Enligt Nobelpristagare Daniel Kahneman har hjärnan lite förenklat 2 system och system 1 är tex att du går. Om du skall gå fortare använder du system 2. Att bara köra bil på tom väg är system 1, köra bland en massa bilar i Indien är system 2. System 1 är automatiserat och snabbt. I system 2 måste man koncentrera sig och stå emot saker innan man gör något. När man köper tex komplexa produkter går man ofta på känslor och använder system 1 istället för att vara mycket noga innan man köper. Att dra förhastade slutsatser är tryggare i fantasins värld än i verkligheten. Då system 1 fungerar automatiskt, och inte kan stängas av med blotta viljan, är det ofta svårt att förhindra misstag i det intuitiva tänkandet.

Det finns inte en enskild formel som är bäst inom investeringar och sparande. Det skulle innebära att alla skulle applicera den till slut, och då fungerar det ej. Det är just det som gör att det fungerar för oss Value Investors. Alla icke troende och odisciplinerade investerare tappar tålamodet och byter till nästa system som skall göra dem rikare snabbt. Där kommer komplexa produkter ofta in, då man ej vill spara i madrassen eller på bankboken, som ger minus varje år efter skatt och inflation, och aktier kan ju minska i marknadsvärde (pris). Man vill, eller kan inte, investera långsiktigt i bra privata eller noterade bolag. Ofta för att man ej vill vänta så länge som det behövs för att bli rikare. Henry Ford sa: *det svåraste man kan göra är att driva ett stort, framgångsrikt företag, det är därför så få gör det.* Det som skapar de största förmögenheterna i världen är att vara delägare i de främsta företagen, tex Amazon, Apple, Microsoft, Alibaba. Många som ej orkar träna, banta, investera rätt etc letar ofta efter illusioner som skänker tröst. Det minskar den oro vi känner och dessa känslor stillas ofta genom att köpa dessa magiska produkter med garantier och löften om garanterad hög avkastning. Var medveten om att produktnamnet inte alltid säger något om produktens egenskaper. Se upp med löften som tex "turbo", "wedding cake", "garanterad", "säkrad" eller "absolut" vinst.

Sådana löften är ofta missvisande. Avstå från investeringen om du inte förstår de viktigaste egenskaperna hos den produkt som erbjuds, eller de risker den innebär. Var försiktig om du behöver få tillgång till dina pengar innan produkten kommer att utbetalas. Ett problem som noterade aktier inte har då de är icke tidsbestämda i en icke låst sparform. Sparar du i någon form av pensionsförsäkring är ju även tillgångarna ofta låsta till ett bestämt datum, även om du kan byta värdepapper inom sparandet.

Under den här perioden med historiskt låga räntor har investeringsföretagen bemött jakten efter investeringsvinster genom att erbjuda komplexa investeringsprodukter. Vissa av dessa produkter är utformade för att ge icke-professionella investerare tillgång till olika typer av tillgångar och investeringsstrategier som tidigare endast var tillgängliga för professionella investerare. Komplexa produkter marknadsförs ofta aggressivt. Marknadsförare använder gärna lockande slogans som "absolut vinst", "garanterad" och "säkrad tillväxt", eller gör reklam för vinster som är betydligt högre än den avkastning som bankerna erbjuder på ett sparkonto. Dessa löften kan vara missvisande eller innebära något annat än vad du kanske har uppfattat. Investerare förstår ofta inte hur dessa komplexa produkter fungerar. De åtföljande riskerna, kostnaderna och den förväntade vinsten är i många fall inte uppenbar eller enkel att förstå.

Vissa komplexa produkter kräver en hög kunskapsnivå för att utvärdera och bedöma riskerna. Ofta har inte säljare eller köpare dessa kunskaper. De kräver också aktiv förvaltning och övervakning över tid. Aktiv förvaltning och övervakning tar ofta för mycket tid, och det är opraktiskt och svårt för icke-professionella investerare. Du bör ha dessa svårigheter i åtanke när du överväger att investera i komplexa produkter. Komplexitet är en relativ term. Många inslag kan göra en produkt svår att förstå. Även om komplexa produkter kan ge dig fördelar finns det vissa risker och potentiella nackdelar förbundna med att investera i dem. Dessa risker och nackdelar kanske inte är uppenbara eller lätta att förstå. Du måste vara fullt medveten om dessa risker och vara säker på att du förstår en produkts viktigaste egenskaper, tillräckligt för att fatta genomtänkta investeringsbeslut. Det

finns många risker att ta hänsyn till som likviditetsrisk, belåningar, lån, marknadsrisk, kreditrisker etc.

Vad kan då vara en komplex produkt? Följande specifika produkter är exempel på produkter som bör betraktas som komplexa: derivat, värdepapper med säkerhet i tillgångar, olika typer av obligationer som konvertibler eller efterställda värdepapper, certifikat, CFD-kontrakt, kreditlänkade obligationer, strukturerade produkter och garantier.

Allt är både bra och dåligt samtidigt i universum, det beror hur du använder och betraktar X. Tex Vasaskeppet, som blev dåligt för dem som följde med i djupet, men bra för Dansken och det är nu

Sveriges lönsammaste museum och unikt i världen inom konserveringsforskning etc.

Med detta sagt vill jag sätta perspektiv på avkastning! Tex att ha 21 %/år låter lite om man skall bli rik! Normalt sett är RIKA gråhåriga. (Det tar tid, lång väntan och mycket arbete. Därav gråa hår). Sen finns det små undantag. Några få som blev rika som unga cirkulerar i media varje dag, tex Elon Musk! Ta dessa individer, som är ett par hundra, och dela i ca 7,8 miljarder invånare på jorden, så ser du hur få de är. Om du har tex 50 miljoner när du är 30 år, ovanligt men som exempel, och får 21 %/år fram till 85 års ålder, då blir det 1,7 biljoner i SEK. Du skulle då vara rikast på jorden! Så var eftertänksam när du har erbjudandet att spekulera med dina pengar tex i en högrisk-företagsobligation som ger säkra 16 %/år, tänk då på att när alla storbanker vägrar låna ut till detta bolag och själva ger tex 1 %/år. Varför skulle det vara rimligt att få så mycket mera! Det kan vara ok, men var mycket noga med att kontrollera bolaget. När man finansierar olika bostads/spelprojekt etc. med högriskobligationer, kan man ofta lägga till dem i historien tillsammans med Tulpanlökar, subprimelån, etc.

Jag såg att en hedgefond, som spekulerade i derivat etc, hade gått plus 4000 % i mars i år. En av flera hundra tusen fonder som finns. Någon får ju alltid rätt oavsett. Även i Eurojackpot. Tror ni den fonden kommer gissa rätt varje månad framöver? Tror ni de som satsat sina pengar där tog allt de hade eller lite? Och hur stor var den fonden, jo liten etc. Om man inte kan handskas med pengar, och om ens framgång bygger på tur, så kommer det gå åt skogen med det vunna kapitalet förr eller senare. Det slog mig när jag skrev detta, att ju mera tur man har under lång tid tidigt i livet, desto större otur har man! Om det istället går dåligt på casinot tidigt i karriären, så har man tur om det går dåligt snabbt, så man lär sig. Om inte så tror man att man har någon Guds förmåga, och så slutar det i 112 SOS Value Investing hjälp! Jag tror det är bra att man skiljer på spel och på att investera seriöst, men ibland är det lätt att man blandar ihop detta.

Kom ihåg att system 1 i hjärnan är utformat för att dra snabba slutsatser med få bevis och märker ej att man hoppar i galen tunna. Bevis, och mängden bevis, samt kvaliteten på bevisen spelar ingen större roll, för det går att skapa en mycket övertygande story på svaga, dåliga bevis för sig själv. Några av våra starkaste övertygelser grundar sig inte på några bevis alls, trots att de finns där. Många kända personer, eller andra vi litar på och gillar, gör helt galna, jättestora fel. Med tanke på hur lite vi ofta vet, är det bisarrt hur stor tilltro vi har till våra övertygelser. Allt är inte guld som glimmar, sov på saken innan viktiga beslut. Annars blir det ofta som nedan citat.

"Det den smarte gör nu gör den dumme senare"

Glad Kristi Himmelsfärd helg.

Vänliga Hälsningar,

Joakim Huth

j.huth@investerum.se

Ordförande i Investeringskommittén

I broschyren Wealth Builder Plan får du mer information om oss, våra förvaltningsprinciper och tjänster. [Ladda ned](#)

Tidigare mail i Value Investing biblioteket kan du nå via denna [länk](#).

Riskinformation

Innehållet i mailet ska inte tolkas som råd, erbjudande eller rekommendation att köpa någon produkt eller tjänst. Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. En investering i värdepapper/fonder kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka det investerade kapitalet. För mer information om risker, se <https://investerum.se/>

Kontor

Investerum AB
Karlavägen 108,
115 26 Stockholm
Tel: 08 522 98 400 | Fax: 08-611 04 08
E-post: info@investerum.se

www.investerum.se

© Investerum

Signatory of:

SWESIF
SVERIGES FORUM FÖR
HÅLLBARA INVESTERINGAR